

U S N E S E N Í

Zvláštní senát zřízený podle zákona č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů, rozhodl ve složení: předseda JUDr. Karel Podolka a soudci JUDr. Marie Žišková, JUDr. Roman Fiala, JUDr. Michal Mazanec, JUDr. Pavel Pavlík, a JUDr. Petr Příhoda, o návrhu **Okresního soudu v Kroměříži** na rozhodnutí kompetenčního sporu mezi tímto soudem a **Krajským soudem v Brně**, za účasti žalobce **Dr. Ing. A. B.**, a žalovaného **Ministerstva zemědělství**, Pozemkového úřadu Kroměříž, se sídlem v Kroměříži, Husovo nám. 535/21, ve věci žaloby o přechodu vlastnických práv, vedené u Okresního soudu v Kroměříži pod sp. zn. 7 C 223/2004,

t a k t o :

- I. **Příslušný** vydat rozhodnutí o žalobě proti rozhodnutí Ministerstva zemědělství ČR, Pozemkového úřadu Kroměříž, ze dne 26. dubna 2004, čj. PÚ674834/K27/3/1/9859/99, o přechodu vlastnických práv, je soud ve správním soudnictví.
- II. Usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 31. 7. 2004, čj. 29 Ca 150/2004 – 16, **se zrušuje.**

O d ů v o d n ě n í :

Podáním doručeným zvláštnímu senátu dne 11. října 2007 navrhl Okresní soud v Kroměříži, aby zvláštní senát rozhodl o kompetenčním sporu podle § 1 odst. 1 písm. b) zákona č. 131/2002 Sb., mezi ním a Krajským soudem v Brně, ve věci vedené u Okresního soudu v Kroměříži pod sp. zn. 7 C 223/2004.

Ze spisu vyplynuly tyto pro rozhodnutí významné skutečnosti.

Ministerstvo zemědělství, Pozemkový úřad v Kroměříži, dne 26. dubna 2004, pod čj. PÚ674834/K27/3/1/9859/99, rozhodl podle ustanovení § 19 písm. a) a § 20 odst. 1 písm. b) zákona č. 139/2002 Sb., o pozemkových úpravách a pozemkových úřadech a o změně zákona č. 229/1991 Sb., o úpravě vlastnických vztahů k půdě a jinému zemědělskému majetku, ve znění pozdějších předpisů a podle ustanovení § 5 odst. 1 a § 7 zákona č. 71/1967, o správním řízení, na základě schváleného návrhu komplexní pozemkové úpravy v katastrálním území Kroměříž podle § 9 odst. 6 zákona č. 284/1991 Sb., o pozemkových úpravách a pozemkových úřadech v platném znění a podle ustanovení § 19 zákona č. 229/1991 Sb., 1) o výměně nebo přechodu vlastnických práv k pozemkům v katastrálním území Kroměříž a Chropyně, tak jak je uvedeno v přílohách, které jsou

nedílnou součástí tohoto rozhodnutí, a 2) o zrušení věcného břemene na listu vlastnictví č. 5052 v k.ú. Kroměříž.

Žalobou podanou dne 9. června 2004 u Krajského soudu v Brně se žalobce domáhal přezkoumání tohoto rozhodnutí správního orgánu. Usnesením ze dne 31. července 2004, čj. 29 Ca 150/2004 - 16, Krajský soud v Brně podanou žalobu odmítl s odůvodněním, že správní orgán rozhodl v mezích své zákonné pravomoci v soukromoprávní věci. Současně žalobce poučil o možnosti obrátit se na civilní soud. Žalobce této možnosti využil a dne 5. října 2004 podal žalobu u Okresního soudu v Kroměříži. Jako žalovaného označil v žalobě Ministerstvo zemědělství ČR, Pozemkový úřad Kroměříž.

Okresní soud v Kroměříži usnesením ze dne 18. dubna 2007, čj. 7C 223/2004 - 50, žalobu odmítl pro opožděnost.

K odvolání žalobce Krajský soud v Brně usnesením ze dne 3. září 2007, čj. 18 Co 119/2007 - 57, usnesení soudu prvního stupně zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. V usnesení vyslovil právně závazný názor o nedostatku pravomoci obecného soudu v této věci, neboť rozhodování o pozemkových úpravách je povahy veřejnoprávní. Správní orgány v řízení o pozemkových úpravách nerozhodují spory o vlastnická práva, ale rozhodují o založení práva nového, a to autoritativně ze svého „vrchnostenského“ postavení. Odkázal přitom na rozhodnutí zvláštního senátu ze dne 28. 12. 2004, sp. zn. Konf 120/2003, uveřejněného ve Sbírce rozhodnutí Nejvyššího správního soudu pod č. 508/2005.

Vázán právním názorem odvolacího soudu podal Okresní soud v Kroměříži v úvodu označený návrh, v němž popřel svou pravomoc ve věci rozhodnout, neboť rozhodnutí správního orgánu ve věci pozemkových úprav má veřejnoprávní charakter. Navrhl proto, aby zvláštní senát rozhodl, že věcně příslušný v této věci je soud ve správním soudnictví a současně zrušil usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 31. 7. 2004, čj. 29 Ca 150/2004 - 16.

Při řešení vzniklého sporu o pravomoc mezi obecným soudem a soudem ve správním soudnictví se zvláštní senát řídil následující úvahou:

K posouzení soukromoprávního či veřejnoprávního charakteru dotyčného správního rozhodnutí o přechodu vlastnických práv se nabízejí různé cesty. Především použití teorie zájmové, teorie mocenské, teorie organické či metody právního regulování. Žádná z nich však není natolik spolehlivá, aby dokázala poskytnout odpověď na položenou otázku v každém konkrétním případě a většinou přichází v úvahu použití jen některé z nich, vždy se zřetelem na konkrétní okolnosti dotyčného právního vztahu.

V daném případě se především nabízí použití zájmové teorie. Její podstata spočívá v tom, že veřejné právo chrání zájmy veřejné, zatímco soukromé právo zájmy soukromé, přičemž veřejným zájmům se přikládá vyšší hodnota (větší „právní cennost“) než zájmům soukromým (srov. Jiří HOETZEL: Dualismus právní, in: Slovník veřejného práva československého, svazek I., s. 493 a násl.). Účel pozemkových úprav je vymezen přímo v

zákoně, konkrétně v § 2 zákona č. 139/2002 Sb., o pozemkových úpravách a pozemkových úřadech a o změně zákona č. 229/1991 Sb., o úpravě vlastnických vztahů k půdě a jinému zemědělskému majetku, ve znění pozdějších předpisů. Podle tohoto ustanovení pozemkovými úpravami se ve veřejném zájmu prostorově a funkčně uspořádávají pozemky, scelují se nebo dělí a zabezpečuje se jimi přístupnost a využití pozemků a vyrovnání jejich hranic tak, aby se vytvořily podmínky pro racionální hospodaření vlastníků půdy. V těchto souvislostech se k nim uspořádávají vlastnická práva a s nimi související věcná břemena. Současně se jimi zajišťují podmínky pro zlepšení životního prostředí, ochranu a zúrodnění půdního fondu, vodní hospodářství a zvýšení ekologické stability krajiny. Výsledky pozemkových úprav slouží pro obnovu katastrálního operátu a jako nezbytný podklad pro územní plánování. Veřejný zájem na provedení pozemkových úprav (v případě potřeby) je tedy jasně vyjádřen již v tomto zákonném ustanovení.

Je jistě třeba vypořádat se s tím, že správní orgán v tomto případě autoritativně zasahuje do vlastnických práv; to ale samo o sobě ještě není určující. Vlastním předmětem řízení před soudem není obvyklý spor o vlastnické právo mezi osobami sobě na roveň postavenými o to, komu vlastnictví náleží; takový spor by zajisté náležel do pravomoci soudů civilních. Předmětem řízení v posuzované věci je ale přezkum vrchnostenského rozhodnutí o jiné úpravě vlastnických práv; takový spor nevedou vlastníci mezi sebou, ale brojí proti zákonnosti rozhodnutí správního orgánu, které bylo vydáno v zájmu jednoznačně veřejném. Soud tu má podrobit svému přezkumu rozhodnutí státu (orgánu státní správy) o založení, byť i zčásti nových a od dosavadního stavu odlišných práv u osob státní moci shodně podrobených. Právě tato povaha věci, a nikoliv vlastnické právo samotné a jeho soukromoprávní charakter, je určující pro stanovení, zda věc náleží do pravomoci soudů v řízení věcech občanskoprávních anebo soudů ve věcech správního soudnictví.

Ze všech těchto důvodů zvláštní senát vyslovil podle ustanovení § 5 odst. 1 zákona č. 131/2002 Sb., že rozhodovat o žalobě proti rozhodnutí Ministerstva zemědělství ČR, Pozemkovému úřadu v Kroměříži, o přechodu vlastnických práv, náleží soudu ve správním soudnictví. Ke shodným závěrům dospěl zvláštní senát již v minulosti, např. v usnesení ze dne 28. 12. 2004, sp. zn. Konf 120/2003, uveřejněném pod č. 508/2005 Sb. NSS.,

Zvláštní senát zruší v souladu s § 5 odst. 3 zákona č. 131/2002 Sb. rozhodnutí, kterým strana kompetenčního sporu popřela svou pravomoc o věci rozhodovat, ačkoliv podle rozhodnutí zvláštního senátu je vydání rozhodnutí ve věci uvedené v návrhu na zahájení řízení v její pravomoci. Dalším výrokem proto zvláštní senát zrušil usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 31. 7. 2004, čj. 29 Ca 150/2004 - 16, které výroku, jímž byla kompetence určena, odporuje.

Pravomocné rozhodnutí zvláštního senátu je podle § 5 odst. 5 zákona č. 131/2002 Sb. závazné pro strany kompetenčního sporu, účastníky řízení, v němž spor vznikl, pro správní orgány /§ 4 odst. 1 písm. a) s. ř. s./ i soudy. Dále tedy bude Krajský soud v Brně pokračovat v původním řízení o podané žalobě.

P o u ě n í: Proti tomuto rozhodnutí **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 4. června 2008

JUDr. Karel Podolka
předseda zvláštního senátu